

ХРИСТІЯНСЬКИЙ ГОЛОС

УКРАЇНСЬКА ЦЕРКОВНА ГАЗЕТА • UKRAINISCHE KIRCHENZEITUNG

РІК ВИДАННЯ • JAHRGANG 66

ГРУДЕНЬ • DEZEMBER 2014 • Nr. 23 (2907)

ЦІНА • PREIS • 1,50 EURO

ХГ

ВВЕДЕННЯ В ХРАМ

ХГ

Звідси довідуємося, що батьки Пречистої Діви Марії святі Йоаким і Анна, будучи бездітними, дали обіцянку, що як Бог дасть їм дитину, то віддадуть її на службу Йому при храмі, що був в Єрусалимі. Господь Бог вислухав їхні молитви і дав їм донечку. І коли їй було три роки, то глибоко віруючі батьки сповнили свою обіцянку і привели її до храму, передавши її в руки первосвященника Захарії, батька святого Йоана Предтечі. Батько Марії був священиком і тому достойно було, щоб дитина виховувалась при храмі.

Пам'ятаймо, що Йоаким і Анна народили її вже у зрілому віці і це була ще одна причина чому віддали її до храму. З 3 до 14 років дівчата служили при храмі молитвою, практичною допомогою, а в заміні отримували духовне виховання. Так при храмі Пречиста Діва Марія, як говорить передання і звичаї того часу, перебувала до звершення її, потім відбулося заручення з Йосифом.

Введення Марії до храму – це пригадка для кожного з нас простої народної приказки: «з ким поведешся, того наберешся», і також притчі Христа «про дім збудований на доброму фундаменті». Це свято нагадує про важливість нашого духовного виховання і про правдиву школу для дітей й молоді – про св. Церкву. Марія в духовній школі при Божому храмі отримала все, що стало їй у пригоді на дорозі свого нелегкого життя.

Сказати прості слова «Ось, я слугиня Господня, нехай мені станеться за твоїм словом» не було так легко, бо це означало повторювати їх ціле життя. Простій пересічній дівчині це було не під силу, потрібно було мати відповідне приготування. У храмі ми вчимося Божої науки, тобто отримуємо знання «про Бога» і в церковній спільноті ми пізнаємо «самого Бога». Вчимося розпізнавати Його Святу

Юліан Буцманюк, фрагмент стінопису церкви Христа-Чоловіколюбця в Жовкві

Святе Євангеліє нічого не говорить нам про подію уведення в храм дівчинки Марії, тої яка стане храмом для Святого Духа, в лоні якої Слово станеться тілом і яка отримає найвеличніший титул – Богородиця. Основою цього празника, як і празника Різдва й Успення Божої Матері, є традиція Церкви й апокрифічні книги, передусім Протоєвангеліє Якова і Псевдоєвангеліє Матея «Про Різдво Пречистої Діви Марії».

Волю і її виконувати. Можна сказати, що храм і церковна спільнота – це фундамент, на якому маємо будувати нерукотворний храм нашої духовності. Хоча сьогодні є багато закликів до «само»: самовиховання, самонавчання, самоосвіти і т.д., то у духовному житті це не буде дуже схвально, бо «самовіри» не існує. Школі віри ми передаємо знання і саму віру, досвід інших стає і нашим досвідом, віра інших стає нашою вірою.

Кожен з нас прийшов до храму і до громади у різному віці та з різних причин: хто хотів молитися, хто шукав спільноту людей, хто підтримки, хто щось інше. Чи залишився у ньому, щоб задовольнивши свої потреби, почати служити Богові в подяці за отримані ласки? Марія прийшла у Божий храм і залишилась в ньому жити. Життя храму стало її життям. Бог благословив її і вона стала Матір'ю нашого Месії – Христа. Це означає, що її серце було добре приготуване прийняти таку місію – дарувати живого Бога людям.

Нам, що прийшли до храму і залишились у ньому, Бог дає можливість змінити наше життя, можливість допомогти змінитися ближнім. Хай Бог благословить кожного, хто привів, вказав шлях до храму іншій людині. Хай Бог пом'яне кожного, хто підтримав храм своїми жертвами духовними і матеріальними. Хай Пречиста Діва Марія вкаже дорогу іншим, хто в пошуках «води живої, від якої не буде мати спраги повіки!».

Завітаймо до нашого храму, чи храму, що трапляється по дорозі і складімо молитву благодарення Богові за духовне виховання і за тих людей, через яких це виховання зійшло і на нас! Спаси Боже за молитвами Пречистої Діви з Назарету!

о. Віталій Тарасенко

ХГ

УКРАЇНА – ЦЕ ПОЕЗІЯ

Коли говоримо про Революцію Гідності, то мова йде про індивідуальне переродження кожної людини. Вона сталася для мільйонів людей. Чи відбудеться революція в суспільно-політичному сенсі, залежить від нас з вами. Чи зможемо енергію уже третього (1990, 2004) масового протесту трансформувати в системні політичні реформи, які дозволять нам перетворитися в нову країну?

На жаль, ми не скористалися своєю перемогою попередні рази.

Однією з ключових помилок громадських активістів 2004 року була теза: ми своє відстояли на Майдані, нехай керують інші. Те, що зараз вони пішли в політику, дає шанс змінити її зсередини.

З виступу Володимира В'ятровича на круглому столі «Річниця Майдану» в «Укрінформі», підготувала Оксана Загакало

ІСТОРИЧНА ПАМ'ЯТЬ

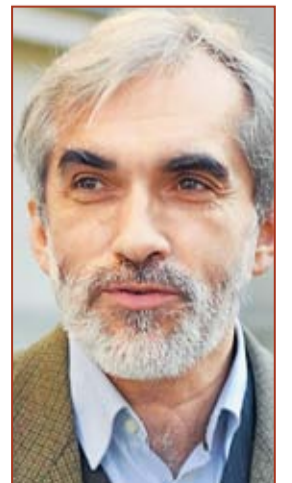
Історична пам'ять – це ніби хімія, яку виділяє наш організм: вона може нас лікувати, а може отруювати, затьмарюючи мозок. Яскравий приклад – Росія: там народ отруєний історією. Певна доза історичної пам'яті необхідна для формування патріотизму. Людині потрібні міфи – не неправдиві історії, а щось глибоке й зрозуміле без пояснення. Для росіян таким міфом є Велика Вітчизняна Війна. Цей міф, як і всі інші, не має стосунку до правди чи неправди – це певний ментальний дороговказ.

В Україні є певні стабільні об'єднавчі образи, острівці консенсусу в суспільстві. Це козаччина. Це трійця XIX століття: Тарас Шевченко, Іван Франко та Леся Українка. Це також, хоч як це дивно, Михайло Грушевський, чий портрет наші перші президенти поспішили повісити у своїх кабінетах. Цей міф був створений свідомо.

Національні символи: синьо-жовтий прапор, гімн «Ще не вмерла» – значна частина країни наприкінці 1980-х та на початку 1990-х сприймала негативно. Остаточно легітимізувались вони тоді, коли Оксана Баюл здобула олімпійську медаль 1994 року: під час вручення медалі підняли прапор і заграли гімн. Ще одним об'єднавчим міфом є Голодомор.

МИ ПЕРЕМОЖЕМО

Я не маю сумніву, що ми виграємо війну з Росією. В «Новій газеті» було на цю тему цікаве інтерв'ю Ігоря Юргенса. Росія займає одну сьому частину земної кулі, а її частка валового продукту – лише 2%. Це приблизно стільки, скільки в маленьких Нідерландах. Чи може країна, маючи таку велику площу, виграти війну проти Заходу, який має 60% валового продукту? **Продовження на 4 стор. ▶**

ХТО НЕ ЛЮБИТЬ УКРАЇНИ – ТОЙ НЕ ЛЮБИТЬ БОГА

У 1930–40-х роках у Львові, у церкві Святих Петра і Павла, служив священник Ярослав Чемеринський. Відомий як великий патріот. За це був переслідуваний різними окупаційними силами, які в ті часи панували у Львові. Коли його ув'язнили в тюрмі на Лонського, переніс жорстокі катування. Можу і хочу розповісти про одну деталь з його життя, яку дуже добре пам'ятаю.

Як заведено, о. Чемеринський з нагоди своєї першої після священничого рукоположення торжественної Святої Літургії надрукував святі образочки-пам'ятки, які роздавав усім присутнім у храмі. Такий образочок я мав нагоду бачити на власні очі багато років згодом. На звороті був напис, який я використав для назви для цього матеріалу: «Хто не любить України – той не любить Бога».

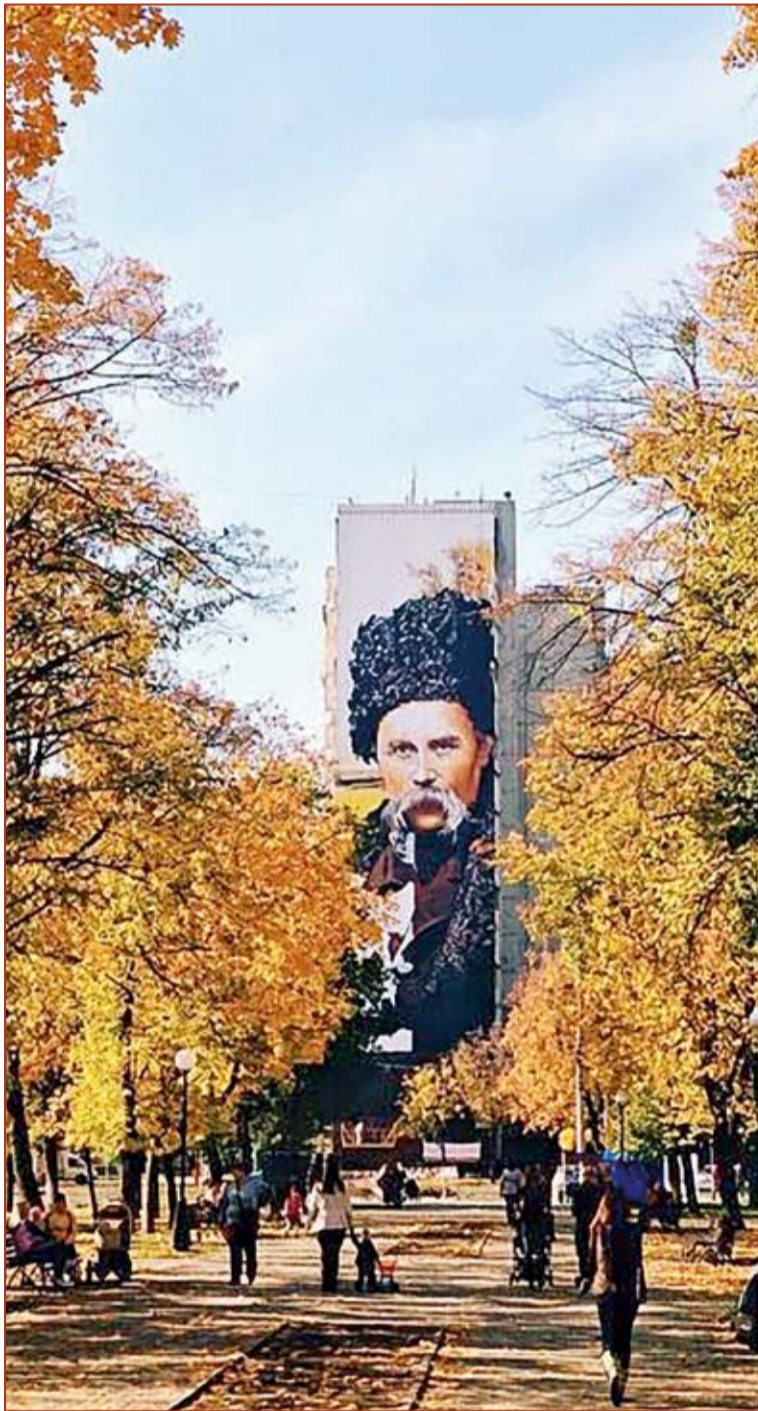
Як мені оповідали декотрі з тих, хто одержав образочок з рук о. Чемеринського, більшість були захоплені такими словами. Дехто, однак, вважав їх занадто націоналістичними. Можна легко передбачити, як ці слова сприймали вороги нашого народу.

Повертаюся до тих слів, бо переконаний, що вони правдиві й актуальні. Уявімо собі, яка була б наша реакція, якби ми почули ось такі слова: хто не любить батька й матері – той не любить

Бога. Заповідь Божа велить нам шанувати та любити своїх батьків. На сторінках Святого Євангелія читаємо, як Ісус Христос, наш Божественний Учитель, картав фарисеїв за те, що відмовлялися дбати про батька і матір. Добро, яким мали послужити батькам, вони нібито передавали на Єрусалимську святиню, як то кажуть, «на Боже».

Ми, люди, не вибираємо собі батьків, а одержуємо їх як дар від Бога. Подібно ми не вибираємо народу, в якому народжуємося. Такий вибір робить Сам Господь. Від Нього залежить, до якого народу ми належимо. **Тому, як наших батька і матір, маємо любити рідний народ – нашу Батьківщину. Хто не любить народу, в якому народився, так само, як хто не любить своїх батьків, – ображає свого Творця.**

Кожна людина є членом якогось народу і з тим народом повинна мати особливий зв'язок. Космополітизм –

твердження, що людина належить до всіх народів або не належить до жодного народу, – це, властиво, обман. Люди належать до всього людства, але як члени конкретних народів. Отже, любити свій народ, свою Батьківщину – це Божа заповідь. Шанувати членів інших народів – це частина християнської чесноти патріотизму.

Чому я хотів обміркувати цю тему?

Український народ пробуджується до нового існування. Упродовж довшого часу ми ділилися або нас ділили для того, щоб над нами панувати. Внаслідок певних негативних обставин ми сьогодні поділені регіонально, соціально, культурно, навіть церковно. Стоячи на порозі великих змін на краще, ми мусимо ці поділи подолати. Як це зробити? Ми повинні стовідсотково використати дану Богом прикмету, що всі ми є синами й доньками одного народу.

На тлі нашої приналежності до одного народу (яка має Господне походження) усі інші відмінності бліднуть, не мають великого значення. Першорядним і загальнообов'язковим засобом справжньої народної єдності є Божа заповідь.

† Любомир,
Архієпископ-емерит

«Свою Україну любіть.

Любіть її...

Во врем'я люте.

В останню,

тяжкую минуту

за неї Господа моліть.»

(Т. Шевченко)

Такий портрет поета з'явився

літом ц. р. на одній з висоток

Харкова. С-на: Максим Дондюк

ХГ

ЗЦІЛИТИСЬ ВІД КОРУПЦІЇ

Гортаючи попереднього разу книгу «Корупція та гріх. Кілька думок на тему корупції» колишнього Буенос-Айреського архієпископа кардинала Хорхе Маріо Берґольйо, теперішнього папи Франциска, ми прочитали, що порівнюючи себе з іншими, корумпована людина підноситься до того, щоб ставати суддею інших, вважаючи себе мірилом моральної поведінки. Коли фарисей з відомої притчі каже: «Дякую, Тобі, Боже, що я не такий, як той митар», то має на увазі, що той митар – не такий, як він. Він вважає себе мірилом, бо платить десятину, постить, тощо...

Разом з цим наставленням вважати себе мірилом, як зазначає далі автор, існує ще одна ознака. Будь-яка корупція зростає та виражає себе в атмосфері тріумфалізму. Він є ідеальним розплідником для корупційних наставлень, оскільки дає відчуття успішного результату, так що корумпована особа почувається переможцем, тріумфує. Отож, вона самоутверджується та вступає далі в цьому переможному середовищі, адже все йде якнайкраще. І починаючи від цього самозадоволеного почуття, від зазнавання насолоди «попутного вітру», всі ситуації реорганізуються та наново переозброюються згідно з по-

милковими критеріями. Але це не тріумф, а лише показна самовпевненість. Наприклад, такі форми корупції, як мінливість та легковажність можуть зручно примоститися в згубній атмосфері «духовної світськості», що є нічим іншим, як тріумфом, який покладається на самовпевненість людських здатностей.

Корумпована особа, вбираючи в себе постійні ситуації виродження буття, чинить це так, щоб пробуджувати найоптимістичніші почуття щодо свого життя. Корумпована людина не має надії. Грішник сподівається прощення, натомість корумпований – навпаки, не сподівається його, тому що не почува-

ється грішником, адже – тріумфує. І саме цей тріумфалізм, народжений в атмосфері почуття бути мірилом будь-якого судження, дозволяє корумпованій особі понижувати всіх інших до своєї тріумфуючої мірки.

В середовищі корупції неможливе зростання свободи. Корумпована особа не знає ні братерства, ні дружби, а лише спільництво. Для неї не існує заповіді любові до ворогів, чи розрізнення на основі давнього критерію: або ворог, або приятель. Система її координат знає лише або спільників, або ворогів. Наприклад, коли корумпована особа має владу, то постійно намагатиметься включати інших у своє зіпсуття,

понижуючи їх до своєї мірки, роблячи їх спільниками свого стилю. А відбувається це все у середовищі тріумфальності, тому це по собі легко приймається іншими.

Тут бачимо ще одну відмінність між гріхом та корупцією. В той час, як гріх і спокуса є заразними, корупція має нахил до прозелітизму. Цей вимір проявляється у схильності скликати інших, але не для того, щоб чинити гріх, а щоб завербувати у стан гріха, тобто, стан зіпсуття-корумпованості: спочатку легко впроваджуючи у жаждоу багатств, звідки недалеко до марнославства, тобто, до тріумфалізму, а далі – до нахабної гордості.

Радіо Ватикан

С-на: Пйотр Дурак

БОЖІ СТЕЖКИ

(ОПОВІДАННЯ)

Важко доводилося жити малому Івасеві. Увесь час тинявся під чужими плотами, й нізвідки допомоги йому було чекати. Ні батька, ні мами, ні хатини, ні родини, нікого не мав. Ходив між чужими та гірко бідував. Іншим дітям хліба не бракувало, булку маслом смазували, а він, було, цілий день, а то й два голодував. Іншим дітям родичі справляли вбраннячка гарненькі, і книжечки, і зошити, і олівці купували, а вони у школі тільки пустували. А Івась так добре був би вивчився, та де йому було до школи.

Як служив у якогось господаря за пастуха, то той хвилиночки побавитись не дав. Ранісінько його будив і виганяв пасти худобу. А там люта господиня в кухні тримала до послуги, і кластися спати міг щойно по всіх. Пас, працював, мучився, бідував, а на зиму все одно проганяли його з хати, щоб не годувати даром. Та й волочився між чужими людьми, обдертий і голодний.

Одного дня, зморений голодом, не міг уже й ходити. Присів на камінчику край дороги та витягнув руку. Там багато проходило людей, та ніхто не спішився допомогти бідоласі. Так він просидів цілий день. Аж надїхав якийсь добродій. Він казав візникові стримати коней і кинув Івасеві кілька сотиків у руку. При тім став розпитувати Івася, хто він, звідки та чому такий нещасний. Не довго розповідав Івась про свою долю. Добродій відразу розжалобився над ним і каже: А не схотів би ти бути в мене за сина? Тобі було б добре!

Почувши це, Івась аж розплакався з радості й каже: Пане! Я не сином, але слугою вам буду! Я буду вас слухати та працювати, що тільки накажете! Лишень візьміть мене до себе! Не дайте мені загинути в болоті! І став добродій цілувати по руках. Чоловік подав йому руку та посадив на віз коло себе. Привіз додому, нагодував, зодягнув у новеньку одежину та й каже: Живи у мене, будь мені рідною дитиною! Я тобі все віддам! Я тебе буду годувати, зодягати, посилати до школи, а колись і увесь маєток тобі залишу, тільки люби мене та слухай!

— Ох, пане мій! – вигукнув Івась. – Та ж ви – мій добродій! Та ж ви мені – як батько. Я вас буду любити, я буду послухний! Та ж ви мене з пороку підняли! Ви мені стільки добра зробили та скільки ще обіцяєте! Я ніколи цього не забуду! Робіть зі мною, що хочете!

— Добре! – каже добродій. Я дуже радію з того! Будеш моїм сином! А тепер підеш зі мною, я покажу тобі місце, де ти забавлятимешся!

Сказавши це, він узяв Івася за руку та завів на великий город. Тут росли високі груші, розлогі яблуні, черешні, морелі й виноград. Сад – як гай! Та ще більше тут було квітників із різнобарвними квітами. Тут росли зелені лаври, мірти, цвіли високі мальви, півонії, левконії, іриси, тюльпани, гвоздики, айстри та безліч інших запашних квітів. Між ними крутилися рівенькі стежечки, висипані гладенько біленьким пісочком. Бриніли бджілки, співали пташки. Весело! Як у раю!

Добродій обводив Івася навкруги та й каже: Сину! Маєш тут гарненьке місце на науку й забаву! Куди хоч, проходжуйся, тільки вважай, щоб ти ходив завжди стежечками й не толочив квітів. Я особливо милуюся цими запашними квітками, і мені було би шкода, якби хтось знищив хоч одну квітку.

— Ай, пане! Добродію мій! – знову залебедів Івась. Та ж цими стежечками так мило пройтися! Чому ж я мав би толочити ці чудові квітники? Моя нога ніколи на них не ступить!

І втішився добродій, горів щастям Івась. Від цього дня ріс у добрі й достатку, весело й безжурно. Ходив до школи та вчився гідного життя. Чого тільки душа забажала, всього мав досить. У вільні хвилини забавлявся на стежечках у городі, насолоджуючись милим запахом свіжих квіток.

Та одного дня прийшли до нього товариші та й кажуть: А чому ти, Івасю, не рвеш цих квіток? Чи не знудиться тобі все ходити стежечками й стежечками? Ходімо між квітки побавимось! Якщо ти син цього добродія, то маєш право!

І в цю хвилину забув Івась про свою обітницю. Хлопці пішли вперед, а він – за ними. Вони разом толочили квіти. Ховалися між квітками, зривали пуп'янки, бавилися пелюстками. Одне слово, багато нашкодили. На стежечки понакидали корінці, землю. Аж город посумнів.

Коли ввійшов добродій і глянув на цю руїну, то аж заломив руками. Іди геть від мене, негідна дитино! – крикнув він до Івася та відвернувся від нього.

Дорогенькі діточки! Таким городом із квітками є увесь світ. Добродій – це Господь, Івась – це людина, а стежечки – це Божі заповіді. І нас визволив Господь з неволі гріха, прийняв за своїх синів, дав свої заповіді, кажучи: Ходіть, дітоньки, цими стежечками Моїх заповідей і не толочіть квіток, моїх дарів! Любіть і слухайте мене, а я колись віддам вам своє царство.

Та є багато таких дітей, подібних до Івася, що слухають злих товаришів і не хочуть ходити стежечками Божих заповідей. Нерозумно толочать вони квітки Божої ласки та добродійства. Стежечки Божих заповідей закидають корінцями зла та забруднюють болотом гріха. Яку прикрість вони завдають своєму Панові й найбільшому Добродієві! Забувають, що без Нього згинули б прошаками в поросі на дорозі. А Господь нас із пороку підняв, прийняв за своїх синів, і все, що маємо, – від нього.

Тому любіть і слухайте Господа Бога! Не дайтеся, діточки, намовити злим товаришам, ходіть завжди стежечками Божих заповідей, то зайдете ними до городу вічного щастя в небі.

Омелян Квіт, «Світло»

КОРОТКО

ПЕРШИЙ РІК ПІСЛЯ МАЙДАНУ

Патріарх Святослав: «Ідея незалежної України на решті переступила поза Збруч. Ми побачили як вмирають радянські ідоли в центральній, східній і південній Україні». Водночас, Глава Церкви зазначив, що реального «початку реформування, політичної, економічної, правової системи України, ми ще не бачили». (Живе Телебачення)

ДОЛЯ СВІТУ

Світ починає розуміти: або вдасться зупинити розростання ракової пухлини путнізму на Сході України, або вона заповнить Європу. І тоді всі страхи про можливість світової війни стануть реальністю. Мусимо спільно робити все, щоб цього не відбулося. Тому альтернативи активній інтеграції України в євроатлантичну систему безпеки просто немає. Сьогодні в Україні вирішується доля світу і світ це починає розуміти все більше. Андрій Парубій (з Фейсбуку)

РОСІЯ – ТЕРОРИСТ

Президент Литви назвала Росію терористичною державою, заявивши при цьому, що «російська агресія може поширитися по Європі. Україна сьогодні бореться... за всіх нас». Даля Грибаускайте підкреслила, що Україні доводиться протистояти не тільки військовому нападу, а й економічній та інформаційній агресії, корупційному підкупу. (Радіо LRT)

Архів Служби Безпеки України спільно з Центром Досліджень Визвольного Руху виклали у вільний доступ унікальні світліни про селянські повстання, які передували Голодомору, а також щоденники очевидців геноциду. Відтепер їх можна переглянути та завантажити в електронному архіві визвольного руху avr.org.ua. Десятки унікальних світлин селян-повстанців дозволяють побачити обличчя українського повстанського руху напередодні Голодомору. Як відомо, геноциду в Україні передувало близько 5 тисяч повстань. Валерій Шергін (з Фейсбуку)

ЖЕРТВ СССР ДОСІ ЗНАХОДЯТЬ...

На Прикарпатті виявили масове поховання жертв НКВС. У селищі Єзупіль знайшли останки майже двохсот людей. Здебільшого це чоловіки, утім віднайшли і кілька жіночих та дитячих кістяків. Страшну знахідку виявили на території Єзупільської міської лікарні. Історики стверджують: усі вони жертви НКВС. Адже у 1940–50-х роках у цьому місці була радянська катівня.

Можливо, це останки закатованих українських повстанців. На Прикарпатті масові захоронення жертв радянського терору знаходять регулярно. Цього разу історики особливо вразила одна знахідка: скелет малої дівчинки, в кулачку якої були затиснуті намистинки. (www.5.ua)

ОБЛИЧЧЯ ВАРВАРСЬКОГО НАСИЛЬСТВА

Глава Халдейської Католицької Церкви засудив мовчання світових ісламських лідерів перед обличчям варварського насильства, до якого вдається т.зв. Ісламська Держава. Патріарх Луїс Рафаель Сако, виступаючи на міжрелігійній конференції у Відні, говорив про вбивство тисяч невинних людей, захоплених в рабство жінок, сім'ї, вимушені покинути свої будинки. На його думку, «ці варварські дії назавжди залишаться плямою на людській історії». У нього викликає шок некомпетентність ісламської громади, яка тільки засуджує ці дії за допомогою босяжких і безпомічних заяв. Він закликав ісламських вчених «викрити кримінальні дії» (Католицький Оглядач)

УКРАЇНА – ЦЕ ПОЕЗІЯ

▼ Продовження. Початок на 1 стор.

Час, коли війни вигравали варвари, закінчився приблизно в XVI столітті. Відтоді виграла завжди цивілізація. Так, Росія виграла війну з Наполеоном 1812-го та II світову, але вона виграла війну не проти, а разом з Заходом. Участь Заходу була дуже важливою для перемоги. Зараз інша ситуація: якщо Захід не на боці України так, як ми цього хочемо, то він точно не на боці Росії.

Теперішню війну я порівняв би з кінцем I світової, коли від масштабних операцій перейшли до окопної війни. Окопну війну програє той, у кого першого вичерпаються ресурси, хто має слабший тил. Порівнюючи потенціал Європи й Росії, я не бачу шансів Росії протриматись довго. Та очевидно, що це триватиме більше, ніж місяць-два, а в українській ситуації це досить багато.

І все ж ми переможемо. Українське питання – одне з перших, у якому Вашингтон і Брюссель досягають консенсусу. Проблема Європи зараз у тому, що вона не має європейської ідентичності, а лише національну – тих, хто вважає себе європейцями, не більше 10%. **Україна дає шанс на відновлення Європи, її пробудження від сну. Багато експертів уважають теперішню Україну найкращою Європою: тут є люди, готові жертвувати всім, навіть життям, за європейські цінності. Скільки європейців з інших країн ладні це зробити?**

Революція Гідності – це не просто гарна метафора. Дуже добре про це сказав Тімоті Снайдер: «Європа зараз потребує прози, але вона потребує й поезії». Україна – це поезія.

ЧИ БУДЕ МАЙДАН-3

Зараз «Народний фронт» грає роль партії війни, а «Блок Петра Порошенка» – роль партії перемир'я. На цій грі побудовані переговори з Європою. Але я не впевнений, що Яценюк щиро хоче війни, а Порошенко перемир'я. Президент підходить до ситуації прагматично, розуміючи, що країні немає чим воювати. Тут навіть оголосити загальну мобілізацію чи воєнний стан неможливо – постане питання ресурсів, яких Україна не має. Тому Порошенко намагається виграти час, дипломатично заморозити конфлікт, перепочити й дістати якомога більше ресурсів. Це його спосіб мислення, й на цьому він втрачає популярність. Набагато краще в Україні продається образ Яценюка – лідера, готового воювати. Хоча він так само розуміє, що воювати нам нічим.

Важливо, щоб ця війна не закрила нам вікно можливостей і не послужила виправданням відмови від реформ. Ми зараз маємо два фронти: один перед нами – це наш противник, а другий позаду – це корупція, яка так само поїдає наші сили. Є приклади держав, які проводили реформи воюючи: Ізраїль, Південна Корея.

Покоління тих, кому зараз двадцять-тридцять років, хоче змін. Це головний революційний актор, що не зійшов зі сцени. Тому, якщо наша еліта не матиме політичної волі проводити реформи, варто чекати новий Майдан.

З виступу професора Ярослава Грицака під час лекції в рамках «Ніч у Львові». Підготувала Тетяна Руденька (iPress.ua)

ІСТОРІЯ ОДНОГО ПОВІДОМЛЕННЯ (ПОСТУ)

Увечері 21 листопада 2013 року, незадовго після оприлюднення рішення уряду Азарова про призупинення процесу підготовки до підписання угоди про асоціацію України з ЄС, люди стали самоорганізуватися через соціальні мережі. В Києві о 20.49 журналіст Мустафа Найем на своїй сторінці у Фейсбуці розіслав серед знайомих повідомлення (пост) такого змісту: «Гаразд, давайте серйозно. Хто сьогодні до півночі готовий вийти на Майдан? «Ляйкі» не враховуються. Лише коментарі до цього повідомлення зі словами «Я готовий». Як тільки назбирається більше тисячі – будемо самоорганізуватися». Сьогодні можна сказати, що з цього повідомлення почався Євромайдан.

21 листопада 2014 року Мустафа Найем написав таке.

Мене часто запитують: написав би той же пост сьогодні, якби знав, що все так обернеться? Так, написав би. Бо зараз ще більш впевнений, що якби ми в той вогкий дощовий вечір не вийшли на вулиці, – убитих, покалічених і втрачених доль було б куди більше. Ми могли втратити покоління і майбутне.

Я ніколи не забуду того, що в 2010 році побачив на вулицях Мінська: озвірілий ОМОН, роздроблені зуби, сотні посаджених і тисячі нудяться в камерах протягом двадцяти років. Це те, що нам готували. Ми втратили багато світлих життів тих, кого по праву можна назвати лицарями. Тих, хто нагадав нам, що слова з дитинства про чесність, гідність і героїзм – це не абстрактні поняття, а реальність. Але якби ми не наважилися, ми втратили б більше. Це була не просто боротьба проти «чужих», це була битва з власним страхом перед тим, хто сильніший. Нам вдалося зробити те, чого досі не можуть зробити покоління в Росії та в Білорусі: ми заразили владу страхом перед суспільством, а не навпаки.

Але я сьогодні не святкую. Для мене це день пам'яті: пам'яті не тільки

про тих, хто загинув за нас, але і пам'яті про те, що ми можемо. А ми можемо говорити «Ні!». Ми можемо почати довіряти один одному всупереч тотальній депресії і розчаруванню. Зрештою, можемо вірити, що якщо правда за нами, вона повинна перемогти. Не схилити голову, бо «так було завжди», не опустити руки, бо «тамті на горі все вирішують», і не чекати, коли хтось там за нас все вирішить.

І ще. Майдан 3.0 буде. Він буде в парламенті. Критична маса тих, хто вірить, що неможливо жити за старими правилами, вже у владі. Також як і тоді в листопаді 2013 року, від нас хочуть відмахнутися, часто критикують, не довіряють. Але ми дійдемо до кінця, нам є на кого рівнятися і за нами стоять не гроші-зобов'язання, а ті самі слова з дитинства, в які ми повірили в ці місяці. Називайте мене наївним, але я в це вірю.

Мустафа Найем (з Фейсбуку)

ПАПА ФРАНЦИСК ПРО ЗГІРШЕННЯ, ПРОЩЕННЯ ТА ВІРУ

Ісус, користуючись суворими словами, рішуче засуджує тих, які дають згиршення, навчаючи, що тому, хто стає причиною падіння ближнього, краще прив'язати собі до шиї жорновий камінь та кинутися у море. Згиршення, за словами Святішого Отця, означає на словах визнавати один стиль життя, мовляв, «я є християнином», але поводи-

тися немов язичник. Адже найкращим визнанням віри є свідчення життя.

«Скільки ж разів нам доводилося чути, що хтось каже: *Я не ходжу до церкви, тому що краще бути чесним вдома, ніж поводитися так, як отой чи та, що ходять до церкви, а потім витворяють те чи інше...* Згиршення руйнує віру, і тому Ісус настільки суворий», – заува-

жує проповідник, додаючи, що це може спіткати кожного з нас.

Одночасно, Христос навчає, що кожен з нас повинен вмінати прощати, прощати завжди, «навіть сім разів на день», коли той, хто погано повівся з нами, розкавшись, просить прощення. Зрештою, як підкреслив Папа, «християнин, який не вмінє прощати, дає згир-

шення». «Ми повинні прощати, тому що самі є прощеними. Про це мовиться в молитві «Отче наш», в якій Ісус нас цього навчив. І це годі зрозуміти за допомогою людської логіки». За словами Святішого Отця, людська логіка «веде до нещастя, до помсти, ненависті і поділів», а невміння простити зруйнувало численні сім'ї, віддалило дітей від батьків,

чоловіка і дружину.

Як зауважив далі Святіший Отець, у цьому контексті стає зрозумілим, чому учні, почувши ці повчання, звернулися до Ісуса з проханням скріпити їхню віру. Віра є Божим даром, про який слід просити, адже її неможливо здобути лише «за допомогою книжок чи участі у конференціях».

Радіо Ватикан

ХГ

Кожен християнин, яким би не було його покликання, повинен завжди вмінати прощати і ніколи не давати згиршення, тому що воно руйнує віру.

ХГ

25 років тому здійснилось...

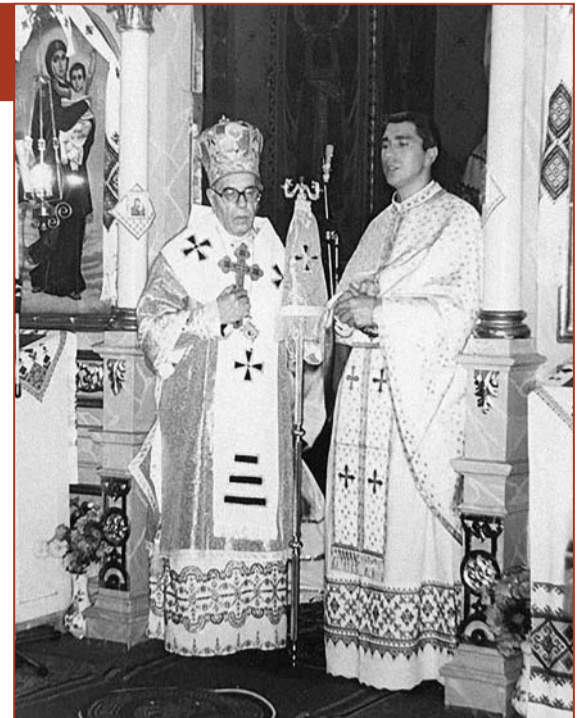
ВЛАДИКА ФИЛИМОН КУРЧАБА (1913 –1995)

ПРО НАЙЩАСЛИВІШІ І НАЙСУМНІШІ ДНІ

Найсумніші були ті, коли моїх співбратів арештували чи брали, коли з монастиря виганяли раз і другий, і третій, от. Тоді були ті, такі переживання, що мимо того, що хоче Богові служити і того місця маленького, тої маленької келії, а однак і тої не стає. Що треба десь йти і тоді зовсім по-другому там між тим шумом, між тим вже таким світським життям якось собі уряджувати те життя. То було, ті хвилі такі, але надія на Господа Бога, коли раз, правда, дав таку можливість, що ніколи без даху над головою не було, то тоді вже призвичаювалися, і тоді вже входило в таку ніби навіть звичайну потребу, що треба щось переносити, терпіти для Церкви, для Бога, за тих, що або не пам'ятають, або взагалі чи то зі страху, чи зі злоби кудись блукають. Отаке. То були найболючіші.

Но, а як вже є, відчинилися одна і друга, і головню Святий Юр, ну то тоді як не радіти, як вже можна відправити Службу Божу, як можна навіть і в себе в хаті відслужити, не замикаючи дверей, не заслоняючи вікон.

Уривок з інтерв'ю
з єп. Филімоном Курчабою від 1993 року,
інтерв'юер Стефанія Смолюк / Архів ІЦ

З БІОГРАФІЇ ВЛАДИКИ ФИЛИМОНА КУРЧАБИ

Народився 21 грудня 1913 року в селі Желехів (тепер с. Великосілки, Кам'янка-Бузький р-н., Львівська обл.). 1925 р. вступив до ювенату редемптористів, який закінчив 1931 р. Того ж року вступив до монастиря і 27 серпня 1931 р. розпочав новіціат, а 15 вересня 1932 р. склав перші обіти та виїхав на навчання до Бельгії. В часі навчання, 21 вересня 1935 р., склав вічні обіти, а священничі свячення отримав 25 липня 1937 р. з рук бл. вл. М. Чарнецького. Того ж року восени о. Филімон повернувся до Галичини, щоб навчати в ювенаті.

В жовтні 1939 р. монастир був націоналізований і Отець почав обслуговувати опустілу парохію в с. Тяглів на Сокальщині. Влітку 1941 р. повернувся до с. Голоско, де був економом монастиря. Влітку 1942 р. німці забра-

ли цей монастир, тоді о. Филімон поселився в монастирі у Збоїсках, де з вересня продовжив навчати у відновленому ювенаті, а одночасно був економом монастиря. Та вже в листопаді 1945 р. советська влада вдруге відібрала монастир. Отець переїхав до монастиря в Голоско, після закриття якого, 17 жовтня 1948 р., з частиною співбратів опинився в Уневі.

В липні 1950 р., після арешту настоятеля о. В. Рудки, о. Филімон став настоятелем редемптористів. 6 вересня 1950 р. всіх, хто мешкав в Уневі, прогнали. Отець повернувся до рідного села, де мешкав до 1958 р. Опісля поселився у Львові, недалеко від голосківського монастиря, де мешкали брати Гавриїл та Герард. Спочатку отець працював сторожем у парку, а пізніше – завідувачем складу міської СЕС (санітарно-епідеміологічної станції), де працював до виходу на пенсію.

Будучи настоятелем редемптористів, Отець навіть контакти з усіма співбратами, організував малі спільноти, підпільний новіціат та студентат. В його домі часто проводили ревізії та обшуки, під час яких забирали літургійні речі та літературу. 23 лютого 1985 р. о. Филімон отримав єпископські свячення з рук вл. В. Стернюка, ставши його помічником. Вл. Филімон брав активну участь у виході Церкви з підпілля. До листопада 1990 р. він був протоігуменом Львівської провінції редемптористів, а опісля – провінційним дорадником.

В 1990–1991 рр. Владика був ректором Львівської Семінарії. В 1994 р. Владика переселився до голосківського монастиря, де й помер 26 жовтня 1995 року на 82-му році життя, 63-му році від перших обітів, 60-му році від вічних обітів, 58-му році священства та 10-му році єпископства.

(з інтернетсторінки оо. Редемптористів)

ХГ

ХРИСТІЯНСТВО БЛИЗЬКОГО СХОДУ ЗНИКАЄ

Безсумнівно, Всесвітня Рада Церков, організація Churches for Middle East Peace, архієпископ Дезмонд Туту і лідери протестантських Церков, надмірно стурбовані порушеннями прав людини в Ізраїлі, або не знають, або просто не звертають уваги на долю християнських спільнот в арабських і мусульманських країнах. Мені зовсім незрозуміло, чому ці організації не відчують ніякого занепокоєння з приводу релігійних чисток серед християн, які проводять ісламісти.

Ці організації та західна преса ігнорують той факт, що чисельність християнських спільнот в країнах Близького Сходу (крім Ізраїлю) стрімко знижується частково через низький рівень народжуваності та еміграції, але в основному через дискримінацію і переслідування з боку мусульман. Вони не звертають ніякої уваги на те, що 15 мільйонів християн на Близькому Сході зіштовхнулися обличчям до обличчя з 300 мільйонами мусульман і зі зростаючою загрозою з боку ісламських екстремістів.

Ця проблема існує вже дуже давно. Християни довгий час були жертвами дискримінації, насильства, переслідувань і депортації в усіх країнах Близького Сходу, це триває донині у всіх державах цього регіону, крім Ізраїлю. Можна привести безліч прикладів подібного переслідування.

Нинішнє важке становище християн в Сирії та Іраку – в районі Мосула, православних і католиків, ассирійців і халдеїв – є нагадуванням про події столітньої давності і суворим попередженням на майбутнє.

Сьогодні мозаїка християнської спільноти Близького Сходу складається з безлічі шматочків. Коптська Церква має 5 мільйонів послідовників у Єгипті, де також налічується 250 тисяч католиків. Кількість християн-маронітів становить близько 4 мільйонів, і приблизно половина з них живе в Лівані. Кількість православних греків, які проживають в різних країнах, досягає 2 мільйонів чоловік. Чисельність вірменів, що живуть у Вірменії і колишніх республіках Радянського Союзу, становить 6 мільйонів. Православна і Католицька Церкви Сирії мають близько 350 тисяч

В зайнятому ісламськими фундаменталістами північному Іраку людьми розпинали, розстрілювали, відрубували їм голови лише за те, що вони... християни

22 серпня 1939 Адольф Гітлер, пояснюючи своє рішення вторгнутися в Польщу, запитав: «Зрештою, хто сьогодні говорить про знищення вірмен?» Через 100 років після геноциду вірмен в османській імперії та через 65 років після цієї заяви Гітлера було б цілком доречно поцікавитися, чи в достатній мірі світ обізнаний про переслідування християн, про їх дискримінацію, про відсутність поваги по відношенню до свободи віросповідання і, в цілому, про можливе зникнення християнства на території арабських і мусульманських країн Близького Сходу.

послідовників. Ассирійська Церква Сходу налічує близько 300 тисяч віруючих, а кількість халдеїв (ассирійців-халдеїв) досягає 500 тисяч чоловік. Представники обох цих груп розмовляють арамейською мовою. Халдеї є членами

Автономної Східної Католицької Церкви і визнають владу папи римського. Найвідомішим халдеєм став Тарік Азіз, колишній заступник прем'єр-міністра Іраку при режимі Саддама Хусейна.

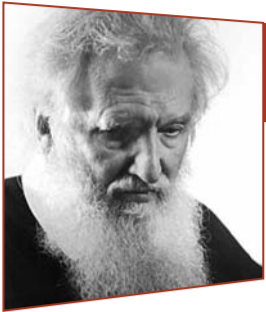
Християни в усіх країнах постійно піддавалися гонінням. Після війни в Іраку 2003 року чисельність християн-ассирійців різко знизилася з 1,4 мільйона до 300 тисяч осіб. Вони опинилися в центрі боротьби між сунітами і шіїтами і були змушені або втікати, або переселятися. Революція в Єгипті 2011 привела до запеклих зіткнень між коптськими християнами (10% населення країни) і мусульманами. В Лівані правління християн-маронітів, які в даний час складають всього 20% населення, підійшло до кінця, однак там досі тривають сутички між шіїтськими угрупованнями Хезболла і залишками партії фалангістів. Безліч християн продовжують емігрувати з Лівану.

Найсерйознішою загрозою для християн Близького Сходу стала Ісламська Держава. Свідчення жителів міста Мосул на півночі Іраку викликають жах. Після захоплення міста бойовики Ісламської Держави почали проводити масові вбивства, повсюдно ввели закони шаріату, розграбували і спалили християнські церкви і змусили жінок надіти хустки. 24 липня 2014 бойовики Ісламської Держави зруйнували гробницю пророка Йони. Якщо у минулому чисельність християн в Мосулі досягала 130 тисяч чоловік, то зараз їх залишилося менше 2000. Найімовірніше, цих християн або змусять перейти в іслам, або змиритися зі статусом людей другого сорту, або просто вб'ють.

Панівні християнські Церкви Заходу, очевидно, не хочуть полегшити страждання християн Близького Сходу. Багато відчули радість, коли в 2010 році Сенат і Палата представників США ухвалили резолюції, що закликають адміністрацію Обама покласти край переслідуванням християн і представників етнічних меншин в Іраку. Однак, ми вже давно мали зробити те ж саме для всіх християн Близького Сходу.

Майкл Кертіс, подано за «Католицьким Оглядачем»

До 70-річчя смерті Великого Митрополита

XI

ОБРАЗ МИТРОПОЛИТА АНДРЕЯ ШЕПТИЦЬКОГО

Кого українці надзвичайно люблять і шанують, того обезсмертнюють в піснях, віршах, літературі. Ніщо інше не віддзеркалює так величі даної людини, бодай в українському контексті, як її увіковічнення в світі мистецтва.

Прикладом цього може послужити Патріарх Йосиф Сліпий (1892–1984), про якого вже втретє перевидано антологію поезій «Серця живе джерело» (2013). Про Слугу Божого Митрополита Андрея, якого також прославили українські і неукраїнські поети і письменники, ще досі немає такої студії, а її безумовно варто зробити.

Ці наші два провідники Церкви мають багато спільного. Обидва вони посвятили ціле своє життя для своєї Церкви і народу, обидва терпіли муки заслання, обидва мужньо і з великою стійкістю були свідками зруйнування їхньої Церкви та спустошення їхньої батьківщини, і обидва не зламалися під жорстоким тиском фізичних і психічних тортур. Обидва увійшли в історію нашої Церкви, нашого народу, як і в історію Вселенської Церкви. Той факт, що діла і терпіння цих двох мужів Церкви знайшли відгук серед поетів і письменників не тільки українських, але теж й інших народів, чи не найбільш яскраво висвітлює їхню велич, їхню святість.

Літературознавчу аналізу образу Патріарха Йосифа ґрунтовно представлено у вище згаданій антології у вступних статтях Леоніда Рудницького та Ірини Іванкович. Натомість сьогодні перед нами стоїть завдання зібрати важливіші літературні твори про Слугу Божого Митрополита Андрея, про якого між іншими писали Богдан Лепкий, Василь Барка, Василь Пачовський, Остап Грицай, Леся Храплива, Роман Завадович та інші. У цих творах кристалізується образ Великого Митрополита у всій багатогранності його особистості. Для Лепкого, наприклад, Митрополит Андрей – це спаситель народу в часі загрози його культурного одичіння. Ось слова поета:

*Поклін Тобі, поклін!
З рук Твоїх, немов долоні мами
Любовний дотик до болючих ран,
За те, що Ти добрячими руками
Благословив на працю рідний лан,
Що все був там, де помочи зивали
І помагав нам, щоб ми не пропали.
І добре діло так робив – як Він
Спаситель наш, – поклін Тобі,
поклін!*

А у поемі під заголовком «В храмі св. Юра», Лепкий передає нам заповіт великого Пастиря, його слова потіхи, розради, перестороги, слова теплі і милі, як і слова грізні, сказані до ворога во в'язниці люте, коли виглядало, що пропадає усе.

Подібно Василь Пачовський у поемі «Поклін Владиці» підкреслює важливість князя Церкви Андрея для скріплення української ідентичності, для формування та росту української нації: *Хто з нас не пам'ятає Твого слова,
Як нації Ти в дар підніс музей:
«Ось вам минулисть наша пречудова
І джерело до творчості ідей!»*

Як його праведне життя, так і мученицька смерть Слуги Божого Андрея викликала чимало віршів

та поем в українському народі. Ось як це представляє Остап Грицай у вірші під заголовком «Тіням Архипастиря»:

*Вмер Архипастир... ти,
владико України,
Духовний князю всіх земель-країн
вітчизни,
Кагане Галича в час горя і руїни,
Сяйво спасення всім, кому у тьмі
заблусне.
Ти вмер? Та ні, ах ні,
владико-благотворче.
Бо велетні, як ти, не гинуть усеціло...*

Ця безсмертність духа Великого Митрополита віддзеркалена також у вірші Теодора Курпіти, у якому мотив розпуки і відчаю переходить у переконання, що Слуга Божий – вічний: *«Такі ж як Ти ніколи не вмирають,
/ Виходять з тіл, щоб в душах вічно
жити».*

Василь Барка у епічній поемі «Судний степ» присвячує чимало рядків Митрополитові Андрееві. Вже самі заголовки поодиноких розділів твору, що відносяться до Митрополита, подають нам його образ. Ось епітети, якими Барка описує Слугу Божого: «Високий Ієрарх» (десять пісень мають цей заголовок), «Святитель всіх», «Постійно-Доброчинець», «Митрополит-Рятівник Приречених» (три пісні під таким заголовком) і «Провісник єдності». У Барки Слуга Божий справді Божа людина, наповнена любов'ю до усіх своїх ближніх. Його люблять однаково і католики, і православні, і євреї, бо він постійно є тим доброчинцем і рятівником всіх приречених, який не боїться ні гестапо, ні самого Гітлера. Він той з владик, як каже Барка, «який відомий в Європі тим що осуди підносить на повний голос премічний проти погромів... коли єврейська бідота гинула в ровах пекельства, чи в піч кацету гнав /її/ нацизм», він героїчно став в обороні всіх.

Тут слід згадати, що образ Митрополита Шептицького змальовано рівнож у творах не-українських поетів,

серед яких австрійка Кароліна Ляйб із віршем «Dem getreuen Oberhirten» (Вірному Архипастиреві, 1918); поляк Юзеф Лободовскі, який присвятив йому другий вірш у своєму «Триптику про замучену Церкву»; австралієць Морріс Вест змалював його образ у повісті *The Shoes of the Fisherman* (Постоли рибалки, 1963).

Навіть більше ніж у поезії Митрополит Андрей живе у прозових творах. Згадаймо тут нарис ескізів Романа Купчинського під заголовком «Три моменти» (1948), оповідання Дарії Ярославської «Покликаний» (1982) і повість Меріама-Лужницького «Дванадцять листів о. Андрея Шептицького до Матері» (1982), англійський переклад (авторства Романа Ореста Татчина) якої побачив світ 1983 року в США.

«Три моменти» Купчинського – це три зворушливі епізоди з життя автора. Перший – це зустріч з Митрополитом у селі Підлисся на Золочівщині, коли письменник був ще малим хлопцем і тут прекрасно схоплено психологію дитини, яка стає вічною з велетнем духа; другий – це розмова Купчинського з православним Митрополитом Липківським у Києві в Соборі св. Софії про Шептицького; третій – це авдієнція у Папи Пія XI, де – вже в похилому віці – присутній також Митрополит Андрей.

В оповіданні «Покликаний» Дарія Ярославська підхоплює чи не найважливіший момент у житті Андрея Шептицького, а саме хвилину, коли він вирішує перейти на український обряд. Дія відбувається у прекрасному латинському костелі, у якому молодий Шептицький усвідомлює собі «красу, могутність та силу латинського обряду» і відчуває, що «новий обряд [себе то український] наложиться на нього хрест, якого він не в силі буде нести».

Останній твір, що тут його згадаємо, це повість Григора Лужницького «Дванадцять листів о. Андрея Шептицького до Матері», які своєю

У 1933 році у Львові митрополит Андрей Шептицький організував перший з'їзд молоді під гаслом «Українська Молодь – Христові». Він тоді зокрема сказав: «Ви з'їхалися, щоб доказати свою вірність і відданість Христові Спасителю. ...Прив'язаність до святої віри наших батьків, до святої католицької віри і до святої католицької Церкви!»

В 1932 році, коли новий молодіжний рух (організація) тільки зароджувався, на одній з конференцій Марійської Дружини Митрополит закликав: «"Українська Молодь – Христові" – оце наша в нинішній час відповідь нашим релігійним та національним ворогам, які докладають усіх зусиль, щоби заволодіти душою нашої молоді, – оце клич, який випикуємо в сьогоднішньому дні на прапорі, що під ним згуртувати хочемо молодь. Нехай же за оцим високим кличем слідує діла!»

появою викликали маленьку контроверсію. Річ в тім, що на титульній сторінці книжки було відсутнє ім'я автора твору, тому помилково авторство було приписане Митрополитові Андрееві. До того ж, Григор Лужницький зумів так добре підхопити стиль і манеру Митрополита, що деякі читачі (між ними священики) повірили в те, що перед ними книжка, яку написав сам Митрополит. Повість «Дванадцять листів» заглиблюється в містичне значення Слуги Божого для українського люду. Автор зосереджується на цих моментах життя Митрополита, що не знайшли свого висвітлення у монографіях про нього. Таким способом, письменник доповнює своєю мистецькою візією прогалини у біографії нашого святого. У цих листах до Матері виявляється його велика любов до Бога, до матері, до свого народу і ця любов переносить читача у надземний світ містики, чуда та надприродного буття.

Вже цей короткий і дуже поверховий огляд образу Митрополита Андрея Шептицького в літературі вказує на потребу глибшої аналізи, а навіть антології творчості, присвяченої Слугі Божому. Було б доцільно видати таку працю з нагоди ювілею 150-ліття від дня його народження, що його відзначатимемо наступного, 2015 року.

Саме тому звертаємося до читачів з проханням надсилати біографічні, поетичні та прозові твори про Митрополита Шептицького на адресу Релігійного Товариства «Свята Софія», США (St. Sophia Religious Association, 7911 Whitewood Rd., Elkins Park, PA 19027 USA), або на електронну пошту: dobrodijka@yahoo.com

Для «ХГ» проф. Леонід Рудницький

ДЕНЬ УКРАЇНСЬКОЇ ПИСЕМНОСТІ ТА МОВИ У СТОКГОЛЬМІ

[Українці у Швеції]

Щороку на початку листопада в Україні відзначається День Української Писемності та Мови. Не винятком були і ми, діти з осередку «Молоде Козацтво», хоча живемо не в Україні, а далеко за її межами, у Стокгольмі. Це свято для тих, хто шанує, любить та розмовляє українською. Наша мова – це життєдайне джерело, звідки ми черпаємо енергію, силу, що закладалася віками, з покоління в покоління цілим українським народом, рідним краєм.

Можна людині без мови прожити? Ні! Ось послухайте одну легенду, якою ми розпочали наше свято: колись, дуже давно, жив на землі нарід. Було це сильне, красиве і могутнє плем'я. Вони дружно працювали, вирощували врожаї, рибалили, полювали, розводили худобу. Заможно жили ці люди. Та була в них одна біда: не мали вони мови. Були німі. А винні в цьому вони самі, бо образили добру фею-Мову і вона пішла від них, забравши з собою слова. Онімилій народ пошкодував, що так сталося та часу назад не повернеш.

Але знайшлися дві хоробрі людини – це хлопець і дівчина, що покохали одне одного, а сказати про це не могли. Тому вирішили піти та відшукати Мову і попросити повернути їм слова. Та як сказати про це? Без слів. Дівчина вишиє своє прохання на рушникові, а хлопець зіграє на сопілці. Чи довго шукали Мову, чи ні, того ніхто не знає. Знайшли: дівчина віддала свій рушник, а хлопець заграв. Побачивши рукоділля дівчини, почувши чарівну гру хлопця, Мова віддала їм слова і вони понесли їх людям...

Сподіваюся, ні, знаю, впевнена, що з нашими дітьми цього не станеться, бо вони шанують рідну українську мову, вчать та розмовляють нею.

Малюнки, які діти відправляють українським воякам на фронт

А які чудові слова діточки з меншої групи говорили: наша мова милозвучна, загадкова, солов'їна, барвінкова, чарівна і калинова, лебедина і простора, і джерельна, і казкова, чиста, світла, світанкова, мелодійна та квітковая, і чудова, і багата. Мова рідних мамі й тата.

Діти старшої групи під керівництвом наставниці п. Гри Пришлівської підготували цікаві факти про Нестора літописця: письменника-

агіографа, основоположника давньоруської історіографії, першого історика Київської Русі, мислителя, вченого, ченця Києво-Печерського Монастиря. Дослідники вважають, що саме з преподобного Нестора-літописця і починається писемна українська мова. Здивували нас тим, що найбільш вживаною літерою в українському алфавіті є літера «п». Також на цю літеру починається найбільша кількість слів. Тоді ж, як найрідше вживаною літерою українського алфавіту є «ф».

В українській мові слова, які починаються з цієї літери, в більшості випадків запозичені з інших мов. Найдовшим словом в українській мові є назва одного з пестицидів «дихлордифенілтрихлорметилметан». Спробуй, любий читачу, повтори це слово. А цей факт: найчастіше серед іменників вживається слово «рука», серед дієслів – «бути», прикметників – «великий», займенників – «він».

Закінчили свято вишиванням рушника, майстер-клас з вишивання провела голова

ОЛЕКСАНДР ДОВЖЕНКО (з автобіографії)

Тут же в інституті (в Глухові, на початку 1900-их – Ред.) я вперше познайомився з українськими книжками на квартирі у своїх товаришів. Це був «Літературно-Науковий Вісник» і газета «Нова Рада», що видавалися, здається, у Львові і читалися у нас потай від педагогів як щось рідне, але заборонене. Заборонено було в нашому середовищі розмовляти українською мовою. З нас готували учителів – обрусителів краю. В Київській, Подільській і Волинській губерніях до нашої платні згодом додавалась якась надбавка, здається, вісімнадцять карбованців на місяць, – за обрусіння краю.

Союзу Українок Скандинавії п. Зоряна Кікцьо. Рушнички вишивали червоно-чорними нитками та жовто-блакитними. Це були вишиті хрестики, хрестики вдячності нашій мові, хрестики гордості, що ми маємо таку чудову мову!

*Я мислю мовою цією,
Я нею змалку говорю,
І рідною зову, своєю,
Це де завгодно повторю!*

Для «ХГ» наставник молодшої групи дитячого осередку «Молоде Козацтво» Н. Войтюк, Стокгольм

ХГ

УКУ. НОВЕ ПОКОЛІННЯ ДЛЯ НОВОЇ УКРАЇНИ

Під час нещодавніх благодійних вечорів у Торонто та Нью-Йорку президент Українського Католицького Університету (УКУ) владика Борис Гудзяк офіційно оголосив кампанію збору коштів для завершення будівництва нового університетського містечка та розвитку нових навчальних і наукових програм Університету.

У 2010 році університет ініціював першу фазу кампанії розвитку з метою зібрати 65,5 мільйонів доларів США до кінця 2016 року. Завдяки жертвності численних меценатів станом на жовтень 2014 року було зібрано 70 відсотків від остаточної суми – тобто, понад 46 мільйонів.

Першим жертводавцем УКУ в рамках кампанії став папа Бенедикт XVI, який пожертвував 100 тисяч євро, що йому подарували на уроди-

ни. Його приклад наслідували численні благодійники з Північної Америки, країн Західної Європи, України, а також різні фонди та фундації.

Оголошуючи кампанію публічно і звертаючись до меценатів, владика Борис Гудзяк наголосив, що підтримка УКУ є конкретним внеском у зміну України, у перемогу правди і в розвиток нового покоління. «Ми мусимо розуміти, що нова Україна будується цеглина за цеглиною, людина за людиною і конкретним заангажуванням, зокрема в цей проект. Так, усі разом ми міняємо Україну.»

Варто зауважити, що студенти та викладачі УКУ від перших днів були учасниками Революції Гідності зими 2013–2014 року, яка повалила злочинний режим Януковича

і дала шанс прийти до влади новому уряду.

«Ті цінності, які Університет пропагував від заснування, зараз знаходять відгук у суспільстві. Українці, змінні Майданом, готові сприймати те, що пропонує УКУ. І тепер, коли Україна перебуває на вирішальному етапі свого звернення як незалежної держави та демократичного суспільства, ті, хто були на Майдані і хто бореться з агресором, добре розуміють, що наша країна вкрай потребує молодих, професійних, амбітних і моральних провідників. Вклад в освіту, у розвиток нового покоління лідерів є вкладом у майбутнє. Саме тому ми розпочали нашу кампанію під гаслом «Нове покоління для нової України», – пояснила прорек-

тор УКУ Наталя Климовська.

Два бенкети, що відбулися в Торонто і Нью-Йорку на початку листопада, до яких долучилися мер Львова Андрій Садовий, співачка та громадська діячка Руслана, переможниця конкурсу «Міс України 2013» та активістка Майдану Анна Заячківська, зібрали ще 6,5 млн. доларів на розвиток Університету. Найбільший доток на благодійному вечорі в Торонто – 5 млн. доларів – УКУ отримав від Родиної Фундації Джеймса Темертея, відомого мецената, який зробив чималий вклад у сприяння українсько-єврейського порозуміння. У Нью-Йорку – 1 млн. доларів від Адріана Сливоцького – всесвітньо відомого економіста українського походження, одного з найвпливовіших спеціалі-

тів сучасного менеджменту.

«Цього року навіть ще більше, ніж це було в минулому, вечори на підтримку Українського Католицького Університету стають натхненними і життєдайними зустрічами людей, які віддані справі майбутнього України. Я дуже вдячний усім нашим меценатам і донорам за їхню відкритість, щедрість і заангажованість. Не сумніваюся, що кожен учасник цих зустрічей стане носієм добрих звісток про УКУ, про Україну і про дивні Божі діла в наш час», – підкреслив владика Борис.

Додамо, що благодійні вечори протягом листопада-грудня відбудуться ще в Клівленді та Чикаго (США), Калгарі та Монреалі (Канада), Києві, Лондоні та Парижі.

(Прес-служба УКУ)

[Українці у Великобританії]

РЕКОЛЕКЦІЇ СВЯЩЕНИКІВ

Парохи УГКЦ Великобританії провели свої річні реколекції, маючи, таким чином, можливість відновитися духовно завдяки повчанням реколектанта о. Тараса Барщевського, знатока біблістики й викладача на Українському Католицькому Університеті у Львові та духовними бєсїдами. Після духовної науки отці могли задавати йому запитання, щоби краще засвоїти осердя наук, вони змогли утвердитись у своїй любові до Всевишнього та скріпити її, щоби з поверненням на парафії подальше працювати з вірними, але вже у духовно піднесеному дусі.

Виголошувались по два повчання, над якими отці роздумували, прогулюючись територією славнозвісного монастиря оо. Бенедиктинців «Belmont Abbey» в мальовничих сторонах Herefordshire. Найцікавішими для роздумів виявилися духовні науки про Йону та Єремїю, представлених реколектантом як «пророків, князів та жертв», і пояснив, як кожен священник на парафії повинен покласти їх в основу свого життя та душпастирської праці серед своїх вірян.

У середу отці з Владикою відвідали кладовище монастиря, щоби помолитись над гробом о. Доврика, бенедиктинця, який прийняв наш обряд і довгий час допомагав парохів Глостера о. М. Матвіївському обслуговувати наших вірян.

Після вечері о. Є. Небесняк обширно представив особу Степана Чміля, першого сазезіянина УГКЦ, якого папа Франциск назвав «Слугою Божим та єпископом» у своєму листі до преосвященного владики Ярослава Пририза, єпископа Дрогобич-Самбірського, з нагоди святкувань в Судовій Вишні, Україна, – Преосвященний Степан тут

народився – 100-річчя від дня народження Ювілята. Не забуваймо, що папа Франциск був вихованцем о. Степана в закладі в Рамос Мехія, коли о. Степан обслуговував наших вірян в Буенос-Айресі. Отці, серед яких було кілька випускників Малої Семінарії в Римі, і яким добре відомим був Преосв. Степан, оскільки він був їх директором в тому періоді, мали можливість придбати «новоспечену» біографію преосвященного владики Степана: «Світло святости отець Степан Чміль», авт. Кир Андрія Сапеляка. Відтак усі відсвяткували день народження о. Євгена, якому сповнилося 64 роки!

У п'ятницю відбувся соборчик, на якому, між іншим, обширно були обговорені питання термінів проведення єпархіяльного собору, його учасників та концепцію приготувань. Зазначимо, що під час Синоду Єпископів УГКЦ, що відбувся в Києві 11–17 серпня 2013 р., прийнято рішення, щоби «доручити єпархїальним єпископам провести впродовж 2014 року єпархїальні собори на тему «Жива парафія – місце зустрічі з живим Христом» у рамках підготовки до VI Сесії Патріаршого Собору УГКЦ, що відбудеться у вересні 2015 року в Івано-Франківську». Робочим документом для єпархїального собору у

Великобританії послужить виготовлений запитник, що допоможе пізнати реальний стан єпархії в рамках теми Собору «Жива парафія...» і допоможе також розпрацювати на основі відповідей-підказок конкретний план праці, щоби від активної участі в житті парафії віряни винесли життєдайні для свого духовного й туземного життя обильні плоди.

Після днів духовної обнови отці розсталися із сильною постановою, щоби за словами реколектанта о. Тараса, вони стали ревними та істинними «пророками» та «благовістителями» на своїх парафіях!

Учасниками реколекцій були, попри єпарха Преосвященного Гліба Лончини, такі отці: Є. Небесняк, СДБ, Йосафат Лещинин, Микола Матвіївський, Володимир Сампара, Микола Лісовський, Іриней Крайчик, ЧСВВ, Ігор Панчук, Іван Білик, ЧНІ, Ярослав Рїй та Джеймс Сїменз. До них приєдналися дякони Іван Патерсон та Тим Медовс. Відсутніми були отці: Микола Піддуський, Давид Сенік, Андрїй Крень та Василь Комицький.

Для «ХГ» о. Євген Небесняк

ХГ

ЗАСЛУЖЕНА ПЕРЕКЛАДАЧКА З МЮНХЕНА

Нещодавно гостею кафедри германських мов і перекладознавства Дрогобичького Університету ім. І. Франка була видатна перекладачка українського слова німецькою мовою Ірина Качанюк-Спех. Її візит збігся у часі з приїздом в наш університет авторитетних українських літературознавців. Зустріч набула особливого акценту, коли доктор філологічних наук Любомир Сенік вручив Ірині Качанюк-Спех, від імені Спїлки Письменників України, почесний диплом ім. Остапа Гриця за заслуги в галузі перекладацького мистецтва.

Майбутня перекладачка народилася у Львові. Після війни її сім'я виїхала на чужину, до Німеччини. Вона здобула ґрунтовну вищу освіту у провідних вузах Європи: Мюнхенському Університеті Людвіга Максиміліана, Кембриджському Університеті та Сорбонні. Тепер наша гостя викладає в стїнах Українського Вільного Університету в Мюнхені.

Попри те, що майже все своє життя вона провела за кордоном, з Україною її єднають нерозривні літературні зв'язки. Вона доклала титанїчних зусиль для популяризації української класичної та сучасної літератури серед німецькомовного читача. У творчому доробку І. Качанюк-Спех переклади німецькою мовою творів Лесї Українки, Тараса Шевченка, Івана Франка, Володимира Яніва, Ростислава Єндика, Дмитра Павличка, Івана Калинця, Ліни Костенко та багатьох інших українських письменників та поетів. На особливу увагу заслуговує переклад першого твору новїтньої української літератури – поеми-трагедії «Енеїда» І. Котляревського. Незважаючи на те, що переклад здійснено у підрядковому форматі, він є першою і на даний час єдиною повноцінною інтерпретацією видатного твору німецькою мовою. Водночас, завдяки перекладацькій діяльності І. Качанюк-Спех український читач отримав можливість ознайомитися з творами визнаних німецьких майстрів пера Й. Гете, Т. Манна, А. Шефєр та ін. Серед чїльних її творчих досягнень – переклад 40 поезій зі збірки «Княгиня Європи» Д. Павличка, що вийшла 2010 року у Дрездені. До неї також увїшли переклади Івана Зимомрї та Миколи Зимомрї (60 поезій), а також Йони Грубера (11 поезій).

На завершення зустрічі віце-президент Дому Європи в Києві, відомий поет-піснєр Йосип Фиштик вручив п. Ірині грамоту за заслуги в справі поширення українського слова у світовому культурному просторі.

Для «ХГ» Христина Гаврилюк та Мирослава Зимомрї, Дрогобич

[Українці в Італії]

В ІТАЛІЇ УКРАЇНСЬКІ ОРГАНІЗАЦІЇ ОБ'ЄДНАЛИСЯ В ОДНУ ГРОМАДСЬКУ РАДУ

Представники українських асоціаций на Апеннінах створили громадську раду при посольстві України в Італії. В установчих зборах нового об'єднання приймали участь 30 очільників громадських осередків з різних регіонів Італії.

«Є запит на спільну думку українців, які перебувають в Італії. До мене зверталися депутати італійського парламенту, неурядові організації з проханням назвати структуру, яка б репрезентувала загальну думку українців з того чи іншого питання», – повідомив на зборах посол України в Італії Євген Перелігін. За його словами, такий репрезентативний орган громади потрібний і українській владі, яка буде оперативніше реагувати на запити своїх громадян за кордоном.

До складу громадської ради входитимуть лише асоціації, офіційно зареєстровані в Італії. За даними посольства, таких об'єднань налічується понад 40. Учасники установчих зборів домовилися розгортати діяльність у кількох напрямках: школи і робота з молоддю, пенсійне забезпечення трудових мігрантів, волонтерський рух для доставки гуманїтарної допомоги в Україну та інформаційно-пропагандистська робота в італійському медіа просторі.

Ідея створення єдиного об'єднання українців Італії обговорюється протягом останніх років, але всі попередні спроби були невдалими. За офіційними даними, на Апеннінах живе понад 230 тисяч громадян України.

Радіо Свобода

ХРИСТІЯНСЬКИЙ ГОЛОС

CHRISTLICHE STIMME
Ukrainische Kirchenzeitung
Schönbergstrasse 9
D-81679 München

Inhaber, Herausgeber und Verleger: Apostolische Exarchie
für katholische Ukrainer in Deutschland und Skandinavien

D-81629 Postfach 86 02 69 Druck: Kolo UA-82100
Drohobytsch Tel. +380 3244 29060

Погляди авторів не завжди відповідають поглядам редакції. Редакція в потребі скорочує і мовно виправляє надіслані статті.
Газета виходить двічі на місяць.

Chefredakteur: Roman Kryk
Stellvertretender Redakteur: Bohdan Pidlisetsky
Telefon: +49 (0) 89 997 28 38 11
Telefax: +49 (0) 89 997 28 38 4
christl.stimme@t-online.de;
ukrainische-kirche@t-online.de;
www.ukrainische-kirche.de

Річну передплату (Unkostenbeitrag)
46,- Euro переказати на конто: Apostolische Exarchie
LIGA-Bank München
Konto-Nr.: 40 21 03 257
BLZ 750 903 00
IBAN: DE 64 7509 0300 0402 1032 57
BIC: GENODEF1 M 0 5